1 Etkili Hikâye Anlatma Teknikleri

Etkili hikaye anlatma teknikleri, dinleyicileri bağlamak ve her kelimeye odaklanmalarını sağlamak için **en güçlü araçlardan biridir**. Görünen birçok tavsiyenin aksine, hikâye anlatımı doğru teknikler bilindiğinde oldukça basittir.

Bu makaleyi Spotify'da sesli olarak dinlemek için podcast'ine bu linkten ulaşabilirsiniz.

Hikâyeleri "**inanılmaz derecede iyi**" anlatmak için **beş temel teknik** bulunmaktadır:

1.1 1. Yer (Location): Hikâyenin Mekanını Belirtmek

- **En iyi hikâyeler, fiziksel olarak nerede olduğunuzu belirterek başlar**. Örneğin, "İki hafta önce oturma odamdaki kanepemde oturmuş derin bir nefes alıyordum" veya "Eylül 2019'da konferans salonunun önünde içeri girmeye hazırdım".
- Mekânı belirtmek önemlidir çünkü dinleyici o anı görselleştirmeye başlar. Bir konferans salonu veya oturma odası dendiğinde, dinleyici kendi versiyonunu zihninde canlandırır.
- Yeni başlayan hikâye anlatıcılarının yaptığı yaygın bir hata, "o konferans salonunda büyük bir masa, bir televizyon ve ahşap bir zemin vardı" gibi **çok fazla detay vermektir**. Kaynak, bunun gereksiz olduğunu ve dinleyicinin kendi görselleştirmesine izin vermek gerektiğini belirtir.

1.2 2. Eylemler (Actions): O Andaki Davranışları Açıklamak

- Hikâyenin belirli bir anında **ne yaptığınızı ifade etmek** esastır. Gereksiz bağlam veya rastgele detaylar yerine, o anki eylemleri doğrudan belirtmelisiniz. Yürümek, bisiklete binmek, bağırmak, okumak, beklemek gibi fiiller kullanılabilir.
- Örnekler arasında "Ofisimdeyim, dizüstü bilgisayarımı açıyorum ve yöneticimden gelen bir mesajı okumaya başlıyorum" veya "İki hafta önce havaalanında, güvenlik sırasında bekliyordum" yer alır.
- Eylemleri belirtmek, **hikâyeye ileri momentum katar** ve dinleyiciyi doğrudan o ana çeker. Bu, dinleyicinin zamanının boşa harcanmayacağını ve hikâyenin en önemli kısmına girildiğini anlamasını sağlar.

1.3 3. Düşünceler (Thoughts): Karakterin İç Sesini Paylaşmak

- İnsanlar her gün binlerce düşünceye sahiptir; bunlar umutlar, hayaller, planlar, korkular, endişeler veya çılgın düşünceler olabilir. Hikâyenin **kritik anındaki düşünceleri paylaşmak** hikâyeyi zenginleştirir.
- Örneğin, "Ezildiğim kişiyle tanışacağım için heyecanlıydım" demek yerine, "Ah, bu harika olacak, sonunda onu tüm bu zamandan sonra görebileceğim!" diye düşündüm" demek daha etkilidir. Veya "Bu sunumdan çok hayal kırıklığına uğradım" yerine, "Ah be adam, bu kötü oldu! Şimdi herkes benim aptal olduğumu düşünecek, bir daha oraya asla geri dönemem" diye düşündüm" ifadesi kullanılabilir.
- Yapılan yaygın bir hata, çok profesyonel veya entelektüel düşünen düşünceleri paylaşmaktır. Kaynak, bunun yerine **"ham, filtrelenmemiş, biraz kaba, sulu, biraz nevrotik" düşünceleri** vermenin hikâyeyi **çok daha ilişkilendirilebilir** hale getireceğini vurgular.

1.4 4. Duygular (Emotions): Duyguları Göstermek

- **En iyi hikâyeler duygusaldır** ve dinleyiciyi duygusal bir yolculuğa çıkarır. Duyguyu ifade etmenin basit yolu "hayal kırıklığına uğramıştım," "rahatlamıştım" veya "mutluydum" gibi ifadeler kullanmaktır, ancak bu ideal değildir çünkü görsel değildir.
- Daha iyi bir yol, **duyguyu göstermektir**; yani o duygu yaşanırken vücutta veya yüzde nasıl göründüğünü anlatmaktır.
- Örneğin, "Rahatlamıştım" demek yerine, "O an geriye yaslandım ve kocaman bir iç çektim" denilebilir. Veya "Endişeliydi" yerine, "Kalemi masaya vurmaya devam etti ve her birkaç saniyede bir saate baktı" denilebilir. Duyguyu göstermek, **hikâyeyi çok daha görsel** hale getirir ve dinleyiciyi anın içine çeker.

1.5 5. Diyalog (Dialogue): Karakterlerin Tam Olarak Ne Söylediğini Aktarmak

- Birçok hikâyede birden fazla karakter bulunur. Kritik anda **karakterlerin tam olarak ne söylediklerini** aktarmak çok önemlidir.
- Örneğin, "Arkadaşım çok hayal kırıklığına uğramıştı" yerine, "O an arkadaşım bana baktı ve 'Phillip, bu da neydi Allah aşkına?' dedi" denilebilir. Veya "Yöneticim işimden çok memnundu" yerine, "O an yöneticim bana baktı ve 'Vay canına, bu gerçekten verdiğin en iyi sunumdu' dedi" denilebilir.
- Diyalog, **her hikâyeyi çok daha ilginç kılan basit bir araçtır** ve kaynak tarafından en çok kullanılan araç olarak belirtilir.
- Düşüncelerde olduğu gibi, **biraz daha ilginç, daha "sulu," kısa ve akılda kalıcı diyalogları** paylaşmak önemlidir. "Bu projeyi yetersiz yürütmenizden çok

memnuniyetsizim” gibi sıkıcı ifadelerden kaçınılmalıdır.

Bu beş teknik, Sarah Willingham’ın Pizza Express’teki bir toplantı anısını anlattığı bir dakikalık örnek hikâyede de görülebilir; bu hikâyede mekân, eylemler, düşünceler, diyalog ve duyguların nasıl iç içe geçtiği fark edilebilir. Bu teknikler, **“inanılmaz derecede iyi” hikâyeler anlatmanın temellerini** oluşturur.

1.6 Anahtar Terimler Sözlüğü

- **Hikâye Anlatımı (Storytelling):** Dinleyicileri bağlamak ve dikkatlerini sürdürmek için bir anlatı veya deneyim paylaşma sanatı. Kaynak, bunu “dinleyicilerinizi bağlamak ve her kelimenize odaklanmalarını sağlamak için en güçlü araçlardan biri” olarak tanımlar.
- **An’a Yakınlaşma (Zooming into the moment):** Olayları genel olarak özetlemek yerine, bir hikâyenin belirli, fiziksel bir anına odaklanma ve dinleyiciyi o anın bir parçası yapma tekniği.
- **Mekân (Location):** Hikâyenin fiziksel olarak nerede geçtiğini belirten ilk hikâye anlatma tekniği. Dinleyicinin görselleştirmesini sağlar.
- **Eylemler (Actions):** Hikâyenin belirli bir anında karakterin ne yaptığını belirten ikinci teknik. Hikâyeye ileri momentum kazandırır.
- **Düşünceler (Thoughts):** Hikâyenin önemli anında karakterin aklından geçenleri paylaşma tekniği. Hikâyeyi daha ilginç ve ilişkilendirilebilir hale getirir. “Ham, filtrelenmemiş” düşünceler önerilir.
- **Duygular (Emotions):** Hikâyede karakterin hislerini ifade etme tekniği. Dinleyiciyi duygusal bir yolculuğa çıkarır. Sadece söylemek yerine “göstermek” daha etkilidir.
- **Diyalog (Dialogue):** Hikâyedeki karakterlerin tam olarak ne söylediğini paylaşma tekniği. Hikâyeyi daha ilginç ve dinamik hale getirir. “Sulu, özlü ve akılda kalıcı” ifadeler önerilir.
- **Helikopter Seviyesi (Helicopter Level):** Olayları çok genel bir bakış açısıyla, detaylara inmeden özetlemeyi ifade eden bir metafor. “An’a yakınlaşma”nın zıttıdır.
- **İleri Momentum (Forward Momentum):** Bir hikâyede eylemlerin hızlı ve doğrudan ilerlemesi, dinleyicinin ilgisini canlı tutarak hikâyenin akışına kapılmasını sağlama.
- **Görselleştirme (Visualize):** Dinleyicinin zihninde bir sahneyi veya durumu canlandırma yeteneği. Hikâye anlatma teknikleri, bu yeteneği teşvik etmek için tasarlanmıştır.
- **Aldatıcı Sendromu (Impostor Syndrome):** Bir kişinin başarılarına rağmen kendisini yetersiz hissetmesi ve başarılarının bir aldatmaca olduğuna inanması durumu. Sarah Willingham’ın hikâyesinde bahsedilir.